

Cântecul de la Marea Roșie (Exodul 15:1-21)

Cântecul de la Marea Roșie este primul psalm sau imn al poporului evreu, înregistrat în documente scrise. El înalță laude lui Dumnezeu pentru lucrarea Sa de răscumpărare prin care a scos pe Israel din țara morții și a întinericului, la libertate. Este o simfonie de adorare!

Cântecul de la Mare este primul dintre numeroșii psalmi sau cântece care preamăresc măreția lui Dumnezeu manifestată în evenimentele exodului.⁶⁰ Spre exemplu, psalmistul proclamă:

El i-a scăpat, din pricina numelui Lui,
Ca să-și arate puterea.
A muștrat Marea Roșie și ea s-a uscat;
Și i-a trecut prin adâncuri
Ca printr-un pustiu.
I-a scăpat din mâna celui ce-i ura
Și i-a izbăvit din mâna vrăjmașului.
Apele au acoperit pe potrivnicii lor.
N-a rămas unul măcar din ei.
Atunci ei au crezut în cuvintele Lui
Și au cântat laudele Lui.

(Psalmul 106:8-12).

Cititorul ar trebui să se uite mai ales la Psalmii 78 și 136. Trecerea Mării Roșii a reprezentat pentru evrei răscumpărarea fizică cea mai importantă din istoria Vechiului Testament.

Structura strofică a imnului este evidentă.⁶¹ El are trei diviziuni: versetele 1-6, versetele 7-11 și versetele 12-16. La finalul fiecărei diviziuni apare expresia "Doamne!" pentru a marca finalul strofei. În plus, trebuie observat că aproape de finalul fiecăreia din cele trei strofe apare o comparație: "ca o piatră" (finalul versetului 5); "ca plumbul" (finalul versetului 10); și "ca o piatră" (finalul versetului 16).⁶² Cele trei strofe sunt urmate de un epilog (versetele 17-18) și de un refren sub formă de răspuns (versetele 19-21).

Vechimea deosebită a acestui cântec a fost recunoscută în unanimitate.⁶³ Câteva dintre elementele gramaticale din text vor confirma această vechime.

15:1. Atunci Moise și copiii lui Israel au cântat Domnului cântarea aceasta. Ei au zis:

**Voi cânta Domnului,
căci Și-a arătat slava:
A năpustit în mare
pe cal și pe călăreț.**

Versetele de început ale strofei stabilesc tema cântecului: el este o doxologie, un imn de laudă și înălțare dedicat Domnului. Imnurile Orientului Apropiat din antichitate începeau de obicei cu o astfel de declarație de adorare, dar de obicei erau înălțate spre lauda unui rege pământean.⁶⁴ Aici însă, numai Dumnezeu este onorat.

O construcție gramaticală care începe cu "atunci" și este urmat de un verb la imperfect în original ("cântau") arată faptul că acest cântec a fost intonat cam în vremea în care "Dumnezeu a distrus armata egipteană, iar poporul era împrăștiat pe țărmul mării".⁶⁵ Cu alte cuvinte, cântarea plină de bucurie a evreilor a fost o manifestare spontană, o reacție imediată la lucrarea minunată a lui Dumnezeu. E ca și cum poporul nu s-a mai putut abține și a izbucnit în cântec!

"Voi cânta" este un verb la persoana întâi singular. El însă nu

se referă doar la Moise, ci îi include pe toți bărbații israeliți ("copiii lui Israel") în unitatea legământului, cântând laudă lui Dumnezeu.

Atunci când bărbații evrei cântă că Domnul "Și-a arătat slava", ei folosesc același verb de două ori. Acest verb are forma de infinitiv absolut urmat de o formă perfectivă a aceluiași verb. În acest gen de construcție, repetiția are rolul de intensificare - cu alte cuvinte, afirmația făcută nu lasă loc de îndoieli sau întrebări.

15:2.

Domnul este tăria mea și temeiul cântărilor mele de laudă:

El m-a scăpat.

El este Dumnezeul meu: pe El Îl voi lăuda;

El este Dumnezeul tatălui meu: pe El Îl voi preamări.

Acest verset este un exemplu clasic de poezie ebraică, deoarece conține paralelisme și un chiasm.

a	b	c
Tăria mea	și cântecul meu (este)	Domnul
c ¹		a ¹
Și El a venit la mine		pentru mântuire.
a		b
Acesta este Dumnezeul meu		și eu Îl voi lăuda,
a ¹		b ¹
Dumnezeul tatălui meu		și Îl voi preamări.

Numele dat Domnului este o formă abreviată a Domnului, în original "Yah". Această formă apare în poezie atunci când nu este asociată cu nici un alt cuvânt. Numele ebraice însă se termină de multe ori cu sufixul *-yāh*: spre exemplu, Ieremia, Ezechia și Iosia.

Sensul cuvântului tradus prin "temeiul cântărilor mele de laudă" este neclar. Unii cercetători susțin că ar însemna "protecție / apărare" și

ar fi astfel în paralelism pentru "tăria mea".⁶⁶ Alții afirmă că, de fapt, cuvântul are în vedere "lauda adresată lui Dumnezeu prin muzica religioasă".⁶⁷ Sarna argumentează, destul de neconvingător, că acest cuvânt este un *double entendre*, însemnând atât tărie cât și cântec.⁶⁸

Ultimul verb, din expresia "Îl voi preamări", are atașată o *nun energeticum*, o silabă specială de legătură care unește verbul cu sufixul pronominal. Gramaticienii de demult credeau că acest final oferea un accent intenționat acțiunii verbului.⁶⁹ Concluzia este, însă, probabil, incorectă; se pare că această formă reflectă pur și simplu forma incipientă a limbii ebraice.⁷⁰ Lucrul acesta confirmă vechimea deosebită a poemului.

Vezi comentariul asupra versetului 3:6 pentru expresia "Dumnezeul tatălui meu".

Acest verset este citat în Psalmul 118:14 și în Isaia 12:2. Este posibil ca el să fi dobândit mai târziu, în religia ebraică, statutul de confesiune.

15:3.

**Domnul este un războinic viteaz:
Numele lui este Domnul.**

Domnul ca om de război, ca "războinic viteaz", devine un motiv biblic central. Longman și Reid comentează pe baza capitoului 15 din Exodul: "Acest poem reprezintă prima afirmare explicită a naturii războinice a lui Dumnezeu... tema lui Dumnezeu ca războinic a devenit un refren frecvent în Vechiul Testament. Evenimentul exodului însuși a devenit un arhetip important în tradiția biblică, un mod de a relata și repeta faptele de eliberare înfăptuite de Dumnezeu. El S-a revelat pe Sine israeliților de multe ori ca fiind Cel care i-a scăpat de pericole. El a luptat împotriva dușmanilor lor".⁷¹

"Numele" acestui războinic este "Domnul". Această declarație se bazează pe faptul că Israel recunoaște cine este cel care luptă pentru ei. Ei au fost martori oculari la manifestarea puterii și măreției Sale, și

sunt convinși și dovediți cel puțin pentru moment.

15:4.

**El a aruncat în mare
carele lui Faraon și oastea lui;
Luptătorii lui aleși
Au fost înghițiți în Marea Roșie.**

Structura acestei strofe de poezie reprezintă un paralelism sinonimic complet:

a	b	c
Carele lui Faraon și oastea lui	El a aruncat	în mare;
a	b	c
Luptătorii lui aleși	au fost înghițiți	în Marea Roșie.

Paralelismul sau repetarea liniilor (cunoscut în termeni tehnici sub numele de cola) are în poezie rolul principal de accentuare. Soarta, sfârșitul armatei egiptene este cea scoasă în evidență aici.

Pentru comentariul referitor la identitatea "luptătorilor aleși", vezi 14:7.⁷²

15:5.

**I-au acoperit valurile (sau adâncurile)
Și s-au coborât în fundul apelor, ca o piatră.**

"Adâncurile" este folosit și în Geneza 1:2: "peste fața adâncului de ape era întuneric". Unii cercetători au încercat să găsească o paralelă cu relatările mesopotamiene ale creației.⁷³ În aceste mituri apare o zeiță pe nume Tiamat, cuvânt care, spun unii, este înrudit cu ebraicul *t'hôm*, "adânc". Tiamat era dușmanul de temut al zeului creator mesopotamian Marduk, astfel că zeița a trebuit nimicită înainte să poată avea loc creația.

Conform acestei teorii, în actul creației și în timpul evenimentelor de la Marea Roșie, Domnul este Dumnezeu Creator care o învinge pe zeița haosului Tiamat. Ceea ce se ascunde în spatele relatării biblice este o ordine mondială păgână. În realitate, înrudirea dintre numele mesopotamian Tiamat și cuvântul ebraic *t'hôm* este cel puțin dubioasă.⁷⁴ Din nefericire, literatura recentă a ajuns să o considere un fapt dovedit.⁷⁵ Verbul "au acoperit" și prepoziția "ca" au aici terminații rar întâlnite. Aceste forme arhaice dovedesc vechimea imnului de la mare.⁷⁶

15:6.

**Dreapta Ta, Doamne, și-a făcut vestită tăria;
Mâna Ta cea dreaptă, Doamne, a zdrobit pe vrăjmași.**

Simetria poetică a acestui verset este evidentă. Ea reprezintă însă un paralelism sintetic complet: adică fiecare vers conține același număr de elemente, dar în versul al doilea apare o idee nouă sau mai detaliată.

a	b	c
Dreapta Ta	Doamne	și-a făcut vestită tăria;
a ¹	b ¹	c ¹
Mâna Ta cea dreaptă	Doamne	a zdrobit pe vrăjmași.

Versul al doilea ajută la definirea primului și astfel, faptul că Dumnezeu a nimicit armata egipteană explică ce anume înseamnă că mâna Sa cea dreaptă "și-a făcut vestită tăria".

Cultura ebraică pune mare valoare pe mâna dreaptă. Aceasta simbolizează autoritate, superioritate și putere. Aici ea este simbolul puterii lui Dumnezeu ca instrument de eliberare a poporului Său:

Cântați Domnului o cântare nouă,
căci El a făcut minuni.

Dreapta și brațul Lui cel sfânt
I-au venit în ajutor

(Psalmul 98:1).

Termenul vestit se înrudește cu o relicvă a unei terminații vechi, cunoscută sub numele de *hireq compaginis*.⁷⁷ Și aceasta reprezintă un indiciu al vechimii Cântecului de la Mare.

15:7.

Prin mărima măreției Tale,
Tu trănțești la pământ pe vrăjmașii Tăi;
Îți dezlănțui mânia
Și ea-i mistuie ca pe o trestie.

A doua secțiune a poeziei începe asemănător cu prima. De fapt, termenul "măreție" este un substantiv ce derivă din verbul "a (se) ridica". Acest verb apare de două ori în prima secțiune sub formele "a-Și arăta slava" și "a preamări".

"Mânia" lui Dumnezeu se folosește numai cu referire la mânia sau furia divină în Vechiul Testament.⁷⁸

Comparația "Îi mistuie ca pe o trestie" este o ilustrație importantă în Biblie care descrie sfârșitul celor răi (Isaia 40:24; 41:2; Ieremia 13:24; Psalmul 83:13). Ceea ce dă putere ilustrației în acest context este faptul că "trestie" este termenul folosit și pentru paiele pe care trebuiau să le strângă evreii în Egipt pentru a face cărămizi (vezi 5:12). Acum armata egipteană este mistuită ca paiele!

15:8.

La suflarea nărilor Tale
s-au îngrămădit apele,
s-au ridicat talazurile ca un zid
și s-au închegat valurile în mijlocul mării.

"Suflare" este, de fapt, termenul ebraic uzual pentru vânt. El se referă cu siguranță la vântul dinspre răsărit din 14:21. Originea acestuia nu este naturală, ci vine chiar din nările lui Dumnezeu.⁷⁹

Rezultatul este descris în trei versuri ce constituie un paralelism sinonimic (respectând topica din textul masoretic):

a	b	
S-au îngrămădit	apele,	
a ¹	c	b ¹
s-au ridicat	ca un zid	talazurile,
a ²	b ²	d
s-au închegat	valurile	în mijlocul mării.

Primul verb apare doar în acest verset din Vechiul Testament. El este o formă Niphal (adică de pasiv) și înseamnă "a fi îngrămădit". Substantivul ce derivă din el descrie un stog de paie (Rut 3:7) sau o grămadă de gunoi (Neemia 4:2).

Al doilea verb (și el un Niphal) înseamnă "a lua poziție de drepți / a sta ferm". În limbile înrudite, un cuvânt similar este folosit pentru statuile și monumentele care nu se pot mișca. Unele traduceri ale versului spun că apele "s-au ridicat ca un zid", dar substantivul se traduce cel mai bine prin "grămadă" (vezi Iosua 3:13, 16; Psalmul 78:13). În Isaia 17:11, termenul semnifică un stog de paie. Această traducere corespunde cu paralela primului vers.

Al treilea verb transmite ideea de îngroșare / condensare / închegare. Iov 10:10 descrie închegarea brânzei folosind acest verb. Cross și Freedman susțin că această formă verbală înseamnă de fapt "a agita", adică exact opusul traducerii tradiționale.⁸⁰ Definiția lor distruge sensul și simetria paralelismului triplu și este, în consecință, inutilă.

15:9.

Vrăjmașul zicea:

**Îi voi urmări, îi voi ajunge,
voi împărți prada de război;
Mă voi răzbuna pe ei,
voi scoate sabia
și-i voi nimici cu mâna mea.**

În aceste laude ale egiptenilor apar cinci verbe în succesiune relativă. Ele nu sunt legate prin conjuncții. Aceasta reprezintă o imagistică poetică de efect pe care Gesenius o numește *constructio asyndetos*. Ea are rolul de "instrument retoric care generează o descriere grăbită și, astfel, plină de pasiune".⁸¹ Rezultatul construcției versului este un stil poetic înflăcărat.

Forma poetică este accentuată mai departe prin aliterație. Primul cuvânt din fiecare vers începe cu litera ebraică *aleph*.⁸²

Verbele pentru "a se răzbuna" și "a nimici" încep fiecare cu un *mem* enclitic.⁸³ Această formă era obișnuită pentru stadiile incipiente ale limbii ebraice, dar a încetat a mai fi folosită cu trecerea timpului. Relicvele ei mai pot fi identificate în poezie.⁸⁴ Semnificația construcției este nesigură, deși ar putea avea un rol de accentuare. În orice caz, apariția sa repetată indică vechimea poemului.

15:10.

**Dar Tu ai suflat cu suflarea Ta:
Și marea i-a acoperit;
Ca plumbul s-au afundat
în adâncimea apelor.**

Între acest verset și versetul 5 din prima secțiune există o paralelă conceptuală. În ambele cazuri, apele Mării Roșii îi acoperă (același verb în ebraică, "a acoperi") pe egipteni, iar armata lor se scufundă în adâncimi.

Pleonasmul și paralelismul au rolul de a scoate în evidență această idee.

Verbul "a se afunda" este un hapax legomenon. Probabil că este înrudit cu verbul cu aceeași rădăcină care înseamnă "a fi întunecat / a se întuneca". În Vechiul Testament, întunericul poate simboliza apropierea de moarte (Psalmul 102:11; 109:23). Astfel, verbul ar putea fi tradus astfel: "S-au scufundat în întuneric / abis".

"Suflarea" este un termen care înseamnă "vânt". El face referire la versetul 8 din acest capitol și la vântul de răsărit din capitolul 14.

Apele sunt descrise ca fiind "adânci" sau "puternice". În realitate, cuvântul înseamnă "maiestuos / extraordinar". Apele reflectă caracterul Creatorului (Psalmul 18:1; și mai ales Psalmul 93:3-4).

15:11.

Cine este ca Tine între dumnezei, Doamne?

**Cine este ca Tine
minunat în sfințenie,
bogat în fapte de laudă
și făcător de minuni?**

Finalul celei de-a doua secțiuni este similar ultimului verset din prima secțiune: cu slavă și adorare aduse Domnului. Paralelismul celor două versete este confirmat de faptul că termenul "minunat" este punctul central al ambelor.

Două întrebări retorice sunt puse în acest verset. Nu se așteaptă nici un răspuns. Acesta este evident: nimeni nu este ca Domnul! Cu adevărat, care dintre zeitățile păgâne se poate compara cu Domnul? Pot oare zeii Egiptului, care nu au fost în stare să-i scape pe închinătorii lor?⁸⁵

Unii traducători vor să atribuie cuvântului "sfințenie" sensul de plural, "cei sfinți".⁸⁶ Această traducere ar fi în acord cu Septuaginta. Dar textul masoretic este perfect logic și fără această alterare, astfel că ea nu este necesară. În cultura ebraică, "sfințenie" înseamnă "a fi pus deoparte

/ distinct / unic", iar Domnul este cu siguranță măreț în unicitatea Sa desăvârșită. Nimeni nu I se poate asemena.

15:12.

**Tu Ți-ai întins mâna dreaptă:
Și i-a înghițit pământul.**

Această ultimă secțiune prezintă rezultatele trecerii Mării Roșii. În primul rând, ceea ce a făcut Dumnezeu este descris în termeni similari celor prin care Moise primise porunca din 14:16; Domnul îi spusese lui Moise să își întindă mâna peste mare. Terminologia aceasta este folosită acum cu referire la Dumnezeu deoarece El este Cel care a avut, de fapt, puterea să deschidă și să închidă apele.

Consecința acțiunii lui Dumnezeu este că pământul a "înghițit" armata egipteană. În Exodul 7:12, același verb este folosit pentru toiagul lui Aaron care înghite toiagele magicienilor egipteni. Literatura antică a Orientului Apropiat folosește adeseori această imagine pentru a semnifica dezolarea și moartea. În vrăjitoria egipteană, acest gest poate avea un rol pronunțat ostil, din vreme ce "a devora" înseamnă "a distruge".⁸⁷

Verbul "a înghițit" are forma de imperfect în original. Conform spuselor lui Driver, imperfectul exprimă o desfășurare progresivă.⁸⁸ Gesenius presupune că folosirea acestei forme în versetul de față "îi prezintă pe egipteni, într-o plastică și poetică descriere, ca fiind înghițiți unul după altul".⁸⁹

Cuvântul "pământ" înseamnă uneori "Șeol" sau "locuința morților" (Isaia 14:9; 29:4; Iona 2:6). Alte scrieri din literatura antică a Orientului Apropiat ne conduc la aceeași concluzie.⁹⁰

15:13.

**Prin îndurarea Ta, Tu ai călăuzit
și ai izbăvit pe poporul acesta;**

**Iar prin puterea Ta îl îndrepti
spre locașul sfințeniei Tale.**

Un alt paralelism sintetic se conturează în acest verset. Folosind topica din textul masoretic, el arată în felul următor:

a	b	c
Tu călăuzești	prin îndurarea Ta	pe poporul pe care l-ai izbăvit;
a ¹	b ¹	d
În îndrepti	prin puterea Ta	spre locașul Tău sfânt.

Cuvântul ebraic tradus prin "pe care" este un pronume demonstrativ folosit ca pronume relativ.⁹¹ Această formă apare doar în poezia ebraică.

Cuvântul ebraic pentru "îndurare" semnifică "loialitatea în contextul legământului", adică faptul că Dumnezeu Își ține promisiunile date poporului Său în cadrul legământului. Cu adevărat, această respectare a legământului Său se referă la vremea lui Avraam, Isaac și Iacov și continuă până în zilele noastre.

Identitatea "locașului sfințeniei Tale" este neclară. Unii comentatori cred că s-ar referi la țara promisă, pe baza unor pasaje ca Ieremia 10:25; 23:3 și Psalmul 79:7. Alții susțin că această expresie se referă în mod specific la templul de pe Muntele Sion (2 Samuel 15:25; Isaia 27:10). Versetul 17 din capitolul de față sprijină destul de puternic această poziție. Pe de altă parte, expresia ar putea face referire pur și simplu la Muntele Sinai (vezi comentariul asupra versetului 3:12).

15:14-15.

**Popoarele vor afla lucrul acesta și se vor cutremura:
Cuprinde groaza pe filistenii,**

se înspăimântă căpeteniile Edomului
și un tremur cuprinde pe războinicii lui Moab;
Toți locuitorii Canaanului leșină de la inimă.

O altă consecință a incidentului de la Marea Roșie este aceea că popoarele păgâne vor afla ce s-a întâmplat și se vor înfricoșa. Sunt menționate numele a patru țări, într-o structură de paralelism poetic (pe baza textului masoretic):

Versul 1	a	b	c
	Groaza	cuprinde	pe filistenii,
Versul 2		b ¹	c ¹
		se înspăimântă	căpeteniile
			Edomului,
Versul 3	c ²	a ¹	b ²
	Pe războinicii lui Moab	un tremur	îi cuprinde,
Versul 4		b ³	c ³
		se topesc	locuitorii
			Canaanului.

Ordinea în care sunt enumerate aceste popoare urmează succesiunea geografică a rutei pe care o vor urma evreii spre țara promisă: Filistia - Edom - Moab - Canaan.

Toate cele patru popoare aveau să ajungă dușmani de temut ai lui Israel. Filistia se găsea în câmpia de pe coasta Palestinei, iar filistenii au luptat de multe ori împotriva israeliților în primele secole de existență a acestora ca popor (de ex., Judecători 13-15; 1 Samuel 4-7). Edomiții erau urmașii lui Esau și populau zona Transiordaniei de Sud. Ei au luptat ca să nu lase pe Israel să treacă pe teritoriul lor (Numeri 20). Moabul, în centrul Transiordaniei, era casa urmașilor lui Lot. Balac a fost unul din domnitorii Moabului în perioada cuceririlor și el a luptat din greu împotriva lui Israel (Numeri 22). Canaanii, desigur, locuiau în țara

promisă și mulți dintre ei au fost nimiciți în timpul invaziei evreilor în Palestina.

Verbul "tremură" se termină într-o *nun paragomicum* (sau "o călugăriță zburătoare"!). Scopul terminației în textele poetice este neclar.⁹² Este adevărat însă că ea apare mai des în scrierile mai vechi decât în cele recente.

Același cuvânt se folosește pentru "poporul" din Filistia ca și pentru "poporul" din Canaan: în original, "locuitorii din / cei care stau în". Este posibil, de fapt, ca acest cuvânt să se refere la cei care stau pe tron, la conducătorii acelor popoare (vezi Exodul 11:5; 12:29). Această traducere s-ar potrivi mai bine cu paralelismul în patru părți din acest verset.

15:16.

Îi va cuprinde teama și spaima;
Iar văzând măreția brațului Tău,
vor sta muți ca o piatră,
până va trece poporul Tău, Doamne!
Până va trece poporul pe care Ți l-ai răscumpărat.

Câteva elemente gramaticale de detaliu ne ajută să vedem forța emfatică a acestui verset final al secțiunii a treia. În primul rând, cuvântul "teamă" are o terminație de acuzativ (numită acuzativul de intenție) care are rolul de accent poetic.⁹³ În al doilea rând, "măreția" este traducerea unei construcții adjectivale care transmite de obicei sensul de superlativ.⁹⁴ Gesenius afirmă că "adjectivul transformat în *regens* are forță emfatică și este adeseori echivalentul unui superlativ".⁹⁵

Traducerea "vor sta muți ca o piatră" a fost pusă sub semnul întrebării. Unii cercetători doresc să modifice verbul și să-l transforme într-un Niphal (pasiv) care ar suna astfel: "Vor amuți ca o piatră".⁹⁶ Dahood sugerează varianta în care verbul provine de la un cu totul alt cuvânt care înseamnă "a arunca / a azvârli". Astfel, el vede în acest verb

un ecou al versetului 5.⁹⁷ Totuși, motivele prezentate pentru modificarea formei prezente a textului masoretic sunt vizibil neîntemeiate.

Puterea brațului Domnului trebuie văzută în lumina scrierilor egiptene care, în mod caracteristic, descriu puterea lui Faraon în același fel (vezi comentariul asupra versetului 3:19-20).

Verbul "a răscumpăra" poartă uneori sensul de origine / creație (vezi Geneza 4:1; 14:19, 22; Deuteronom 32:6). Acest sens sprijină ideea că trecerea Mării Roșii semnifică o nouă creație. Vezi analiza versetului 14:29.

15:17.

**Tu îi vei aduce și-i vei așeza
pe muntele moștenirii Tale,
în locul pe care Ți l-ai pregătit ca locaș, Doamne,
la Templul pe care mâinile Tale l-au întemeiat, Doamne!**

Acest epilog țintește chiar mai departe în viitor, la momentul când Dumnezeu îl va aduce pe Israel în țara promisă. Evreii vor ridica acolo un altar pentru a se închina Domnului. Muntele se referă evident la Muntele Sion, unde va fi amplasat în cele din urmă templul.

Este inutil să presupunem că menționarea muntelui denotă faptul că acest cântec trebuie să fi fost scris după ce s-au stabilit israeliții în țară. Referința poate fi indiciul unei simple intenții, nu neapărat a împlinirii faptului (vezi 23:20; 32:34).

Expresiile paralele

a	b
pe muntele	moștenirii Tale,
a ¹	b ¹
în locul	pe care Ți l-ai pregătit ca locaș

sunt confirmate de literatura ugarită din secolul al paisprezecelea î.d.Cr.⁹⁸

În situațiile respective, această formulă se referă la templul zeului canaanit Baal. Folosirea acestei expresii nu indică însă faptul că autorul evreu a împrumutat-o. Ea are mai degrabă un scop critic. În orice caz, pe baza acestor atestări timpurii, unii cercetători nu exclud o datare timpurie a versetului 17 și a întregului poem.⁹⁹

15:18.

Și Domnul va împărăți în veac și în veci de veci.

Cântecul se termină așa cum a început - cu preamărirea Domnului. El este subiectul imnului. După cum totul începe cu El, tot așa totul se sfârșește cu El. Domnul este Împăratul veșnic!¹⁰⁰

15:19. **Căci caii lui Faraon, carele și călăreții lui au intrat în mare și Domnul a adus peste ei apele mării; dar copiii lui Israel au mers ca pe uscat prin mijlocul mării.**

Deși acest verset nu face parte din cântec - este o proză narativă - el reprezintă sinteza trecerii Mării Roșii. El oferă într-o formă simplă și concisă un rezumat al mărețului eveniment din istoria lui Israel.

15:20. **Maria, prorocița, sora lui Aaron, a luat în mână un timpan și toate femeile au venit după ea, cu timpane și jucând.**

Cântecul Mariei din versetul următor este introdus prin acest pasaj în proză. Este prima dată când numele Mariei este menționat în Biblie. Ea este probabil sora anonimă amintită în 2:4-9, deși lucrul acesta nu e absolut sigur.

Maria este identificată prin două titluri. În primul rând, ea este numită "prorociță" (terminația de feminin). Doar alte patru femei din Vechiul Testament poartă acest titlu: Debora (Judecători 4:4), Hulda (2 Împărați 22:14), Noadia (Neemia 6:14) și soția lui Isaia, al cărei nume

nu îl cunoaștem (Isaia 8:3). Statutul și îndatorirea unei prorocițe sunt aceleași cu cele ale unui profet - este o persoană autorizată să vorbească în numele unei alte persoane (vezi Mica 6:4). Astfel Maria avea o poziție privilegiată în poporul Israel.¹⁰¹ Slujba ei profetică (alături de a lui Aaron) a dus mai târziu la mari probleme (Numeri 12:1-2).

În al doilea rând, Maria este recunoscută ca "sora lui Aaron". Acesta este un exemplu biblic de fratriarhie, în care autoritatea în familie îi aparține fratelui mai mare.¹⁰²

"Timpanul" este în realitate o tobă.¹⁰³ Ori de câte ori acest instrument este folosit în Vechiul Testament în combinație cu dansul, el pare să indice un anumit gen muzical cunoscut sub numele de "Cântecul Biruinței".¹⁰⁴

15:21. Maria răspundea copiilor lui Israel:

**Cântați Domnului,
căci Și-a arătat slava:
A năpustit în mare
pe cal și pe călăreț.**

Traducerea directă a primei propoziții este "Maria le răspundea ..." Articolul "le" este la masculin plural, ceea ce înseamnă că se referă la Moise și la bărbații din Israel.¹⁰⁵ Deoarece cântecul este un răspuns dat bărbaților, înseamnă că femeile cântau în antifonie cu bărbații.¹⁰⁶ Conținutul cântecului este identic celui al versetului 1 din acest capitol, care este și începutul primei secțiuni din Cântarea lui Moise. Se pare că acest pasaj era un fel de refren al imnului.¹⁰⁷

Aplicație

După trecerea apei, poporul biruitor al lui Israel a rămas lângă mare și a cântat un cântec de eliberare și victorie. Acest eveniment a fost o prefigurare a victoriei răscumpăraților lui Dumnezeu de la sfârșitul

vremurilor. În Apocalipsa 15:1-4, apostolul Ioan are următoarea viziune: "Apoi am văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte îngeri care aveau șapte urgii, cele din urmă, căci cu ele s-a isprăvit mânia lui Dumnezeu. Și am văzut ca o mare de sticlă amestecată cu foc; și pe marea de sticlă, cu alăutele lui Dumnezeu în mână, stăteau biruitorii fiarei, ai icoanei ei și ai numărului numelui ei. Ei cântau cântarea lui Moise, robul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului. Și ziceau:

Mari și minunate sunt lucrările Tale,
Doamne, Dumnezeule, Atotputernice!
Drepte și adevărate sunt căile Tale,
Împărate al Neamurilor!
Cine nu se va teme, Doamne,
Și cine nu va slăvi Numele Tău?
Căci numai Tu ești sfânt
Și toate neamurile vor veni
Și se vor închina înaintea Ta
Pentru că judecățile Tale au fost arătate!"

Astfel Ioan vede o mare, iar pe țărmul acestei mări stă o mulțime victorioasă. Oamenii cântă cu harpele și cu vocile cântarea lui Moise. Hendriksen comentează: "În mod evident, această viziune este bazată pe istoria înecării oștirii lui Faraon în Marea Roșie".¹⁰⁸

Biserica legământului va cânta, la sfârșitul vremurilor, imnuri de adorare înaintea tronului lui Dumnezeu. Unul dintre aceste imnuri va fi Cântecul de la Mare, din Exodul 15. Și observați că esența subiectului este aceeași în Exodul ca și în Apocalipsa: preamărirea lui Dumnezeu. El este vrednic să primească lauda și onoarea bisericii din pricina a cine este El și a lucrării Sale mărețe de răscumpărare. Amin și Amin.

Paralelismele dintre poporul Israel aflat pe malul mării și biserica de lângă marea de sticlă sunt izbitoare. Chiar și ideea teologică generală este aceeași în cele două episoade: așa cum Israel trece de la

capitolul răscumpărării la cel al comuniunii de la mare și se îndreaptă spre moștenirea țării promise, la fel face și biserica. Ea a fost răscumpărată prin sângele lui Cristos; în Apocalipsa 15 se află în comuniune pe malul mării și, în final, primește o moștenire veșnică, nepieritoare, care nu are sfârșit (1 Petru 1:4).